

نوڤتڙی خۆرگێران و مانگ گێران

[کوردی - کوردی - kurdisch]

موحههمەد بن ئیبراهیم ئەلتوھیجری

وهرگێرانی: ئیحسان بورهان الدین

پیداچونهوهی: پشتیوان سابیر عهزیز

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ صلاة الكسوف والخسوف ﴾

« باللغة الكردية »

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة: إحسان برهان الدين

مراجعة: بثتيوان صابر عزيز

2011 - 1432

IslamHouse.com

نوېژى خورگيران ومانگ گيران

الخشوف: واته: مانگ گيران.

الكسوف: واته: خور گيران.

حوكمى نوېژى خورگيران ومانگ گيران:

ئەم دوو نوېژە سوننەتتىكى جەخت لە سەر كراوه لەسەر
هەموو موسلماننىڭ پياو بېت يان ئافرەت ، لە سەفەردا بېت
يان لە جىڭگە و شوپىنى خۆى.

زانىنى كاتى خورگيران ومانگ گيران :

ئەم دوو دياردوويه كاتى ديارىكراوى خۇيان ھەپە، ھەرۈھكو
چۇن خۇرو مانگ كاتى ھەلتان و ئاوابوون وديارنەمانيان ھەپە.

بەپپى ياساى خواى گەورەش خورگيران لە كۆتاپى مانگدا
دەبېت، كاتى مانگ گيرانىش لە دەورى ناوھراستى مانگدا
روددەدات لە كاتى (الايام البيض) دا.

ھۆكارەكانى ئەو دوو دياردەپە :

لە كاتى روددانى خور گيران، يان مانگ گيران خەلكى لە
مزگەوتەكاندا يان لە مالەكاندا دەست بە نوېژکردن دەكەن، لە
مزگەوتىش بېت چاكتەرە، بىڭگومان بوومەلەرزه و گرگان ھەورە

تريشقە، ھەموو ئەوانە ھۆكاری خۇبان ھەيە، بەھەمان شىۋە خۇر گىران ومانگ گىرانىش ھۆكاری سىروشتى خۇبان ھەيە كە خۇاي گەورە دروستيان دەكات.

ھىكمەتىش ئەۋەيە بەندەكان بىرسىن و بۇلاي خوا بگەرىنەۋە.

كاتەكەي: لە سەرەتاي دەست پىكردنى ئەو دوو دياردەيە تاكو تەۋاۋ بوونيان.

چۈنەيتى نۆيزى (كسوف) و (خسوف) :

ئەم نۆيزە نەبانگ و نەقامەتى نىيە، بەلام بە رۇژ يان بە شەۋ ھاۋارى بۇ دەكرېت بە وشەي (الصلاة جامعة) يەك جار يان زياتر.

پېشئويز (الله اكبر) دەكات و (الفاتحة) وسورەتتىكى درېز دەخوئىت، بەدەنگى بەرز (جھري) ئىنجا (ركوع) يىكى درېز ئەنجام دەدات .

پاشان ھەلدەسىتتەۋە ۋدەلېت: (سمع الله لمن حمده ، ربنا ولك الحمد) وناچېتە كېرئووش (سجود)، ئىنجا سورەتى (الفاتحة) دەخوئىت وسورەتتىكى كورتر لە سورەتى ركاتى يەكەم دەخوئىنى ۋدىسان دەچېتتەۋە (ركوع) يىكى كورتر لەۋەي يەكەم جار ۋبەرز دەبېتتەۋە و، پاشان دوو سەجدەي درېز دەبات، يەكەمىان لە دوۋەمىان درېزرتە ۋلە نىۋانىاندا دادەنىشىت ۋھەلدەسىتتەۋە بۇ ركاتىكى تر ۋەكو شىۋازى

برکاتی یه کهم، به لام کورتر، ئینجا داده نیشی بو (التشهد) و سه لام ده داته وه.

چۆنیه تی وتاری نوژی خورگیران:

له پاش نوژه که سوننه ت وایه ئیمام وتاریک بخوینته وه وئاموژگاری خه لکی تیدا بکات و باسی ئه م پرووداوه مه زنه بکات و داوایان لی بکات به زوری پرووبکه نه خواو داوای لیخوشبوونی لی بکه ن.

له عائیشه وه په زای خوای لیبت فه رموویه تی: ((حَسَفَتِ الشَّمْسُ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي ، فَأَطَالَ الْقِيَامَ جِدًّا ، ثُمَّ رَكَعَ فَأَطَالَ الرُّكُوعَ جِدًّا ، ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ فَأَطَالَ الْقِيَامَ جِدًّا ، وَهُوَ دُونَ الْقِيَامِ الْأَوَّلِ ، ثُمَّ رَكَعَ فَأَطَالَ الرُّكُوعَ جِدًّا ، وَهُوَ دُونَ الرُّكُوعِ الْأَوَّلِ ، ثُمَّ سَجَدَ .

ثُمَّ قَامَ فَأَطَالَ الْقِيَامَ ، وَهُوَ دُونَ الْقِيَامِ الْأَوَّلِ ، ثُمَّ رَكَعَ فَأَطَالَ الرُّكُوعَ ، وَهُوَ دُونَ الرُّكُوعِ الْأَوَّلِ ، ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ فَقَامَ ، فَأَطَالَ الْقِيَامَ ، وَهُوَ دُونَ الْقِيَامِ الْأَوَّلِ ، ثُمَّ رَكَعَ فَأَطَالَ الرُّكُوعَ ، وَهُوَ دُونَ الرُّكُوعِ الْأَوَّلِ ، ثُمَّ سَجَدَ .

ثُمَّ انصَرَفَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ تَجَلَّتِ الشَّمْسُ ، فَخَطَبَ النَّاسَ فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ، ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ ، وَإِنَّهُمَا لَا يَنْخَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ وَلَا لِحَيَاتِهِ ، فَإِذَا رَأَيْتُمُوهُمَا فَكَبِّرُوا ، وَادْعُوا اللَّهَ وَصَلُّوا وَتَصَدَّقُوا ، يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ! إِنْ مِنْ أَحَدٍ أَعْيَرَ مِنَ اللَّهِ أَنْ يَزِنِي

عَبْدُهُ أَوْ تَزْنِي أُمَّتَهُ، يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ! وَاللَّهِ! لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ
لَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا وَلَصَحَّكُمْ قَلِيلًا، أَلَا هَلْ بَلَّغْتُ؟)) متفق عليه.

واته: له سه‌رده‌می پیغهمبه‌ردا صلی الله علیه وسلم خورگیرا، جا پیغهمبه‌ر صلی الله علیه وسلم هه‌لسا بو نوپژکردن وزور
پراوه‌ستانی تیدا درپژکرده‌وه، ئینجا چووه رکوع وزور درپژ
کرده‌وه، ئینجا سه‌ری به‌رزکرده‌وه و زور به‌پیوه‌وه پراوه‌ستا،
به‌لام له پراوه‌ستانی یه‌که‌م جاری کورتتر بوو، ئینجا جارنکی تر
چووه رکوع و زور درپژ کرده‌وه به‌لام کورتتر له‌یه‌که‌م رکوع
ودوای ئه‌وه پرویشته (سجود).

ئینجا هه‌ستایه‌وه به‌ درپژ پراوه‌ستا به‌لام نه‌ک ئه‌وه‌نده‌ی
پراوه‌ستانی یه‌که‌م جار، ئینجا چووه رکوع ودرپژ کرده‌وه به‌لام
نه‌ک ئه‌وه‌نده‌ی رکوعی یه‌که‌م جار، ئینجا سه‌ری به‌رز کرده‌وه
و پراوه‌ستانیکی درپژ پراوه‌ستا به‌لام که‌متر له پراوه‌ستانی
رکاتی یه‌که‌م، دواتر چووه رکوع و درپژ کرده‌وه به‌لام کورتتر
له رکوعی یه‌که‌م و چووه سجوده.

دواتر پیغهمبه‌ر صلی الله علیه وسلم پرویشت و خور
ده‌رکه‌وته‌وه، ئینجا وتارنکی ناراسته‌ی موسلمانان کرد
وسوپاس وستایشی خوای گه‌وره‌ی کردو فهرمووی: خور
ومانگ دوو نیشانه‌ن له نیشانه‌کانی خوای گه‌وره له‌به‌ر مردن
وله دایکبوونی هیچ که‌سیکیش ناگیردرن، جا نه‌گه‌ر ئه‌وه‌تان
بینی (الله اکبر) بکه‌ن و له خوا بپارینه‌وه ونوپژ بکه‌ن و مال
ببه‌خشن، ئه‌ی ئوممه‌تی موحه‌ممه‌د، که‌س له خوا به‌غیره‌ت
تر نیه ئه‌گه‌ر کوپله‌ی که‌سیکتان داوین پیسی بکات، ئه‌ی

نوممه تی موحه ممه! سوئند به زاتی خوا! ئەگەر ئەو هی من دەیزانم ئیوه بتانزانیایه، زۆر دهگریان و کهم پێدهکهین، ئایا پیم راگهیاندن؟

گیرانه وهی ئەو نوێژه:

ئەگەر کهسیک فریای رکاتیک بکهوئت لهو نوێژه ئەوا فریای نوێژه که کهوتوو، ئینجا ئەگەر خۆرگیران تهواو بوو نوێژه کهی به قهزا نا درێتهوه.

ئەگەر لهو کاتهی موسلمانان له نوێژدا بوون خۆر ده رکهوت، پێویسته نوێژه کهیان کورت بکه نهوه و به سووکی تهواوی بکهن، ئەگەر له نوێژه کهشیان بوونهوه هیشتا خۆر ده رنه کهوتوو پێویسته بپارێنهوه و (الله اکبر) بکهن و خیر بکهن تاکو ئەو کاتهی ئەو دیاردهیه تهواو ده بیئت.

تێگه یشتن له خۆرگیران:

دیاردهی خۆر گیران پال به مروقه وه ده نیت به دلسۆزی به کتاپه رستی بو خوا ئەنجام بدات و پروو بکاته خواپه رستن و له تاوان دوور بکه و ئته وه.

۱- خوای گه وه ده فه رموئت: {وَمَا تُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا} [الإسراء/ ۵۹].

۲- له ئەبو مه سعودی ئەنصارییه وه ره زای خوای لیبیت فه رموو به تی: پیغه مبه ر صلی الله علیه وسلم فه رموو به تی:

((إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ آيَاتٍ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِمَا عِبَادَهُ، وَإِنَّهُمَا لَا يَنْكَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ مِنَ النَّاسِ، فَإِذَا رَأَيْتُمُ مِنْهُمَا شَيْئًا فَصَلُّوا وَادْعُوا اللَّهَ حَتَّى يُكْشِفَ مَا يَكُمُ)) متفق عليه.

واته: خور ومانگ دوو نيشانهن له نيشانه کانی خوی گوره له بهر مردنی هیچ که سیک ناگیردین، خوی گوره بهنده کانی پی ده ترسینی، جا نه گه نه و دیارده یه تان بینی نوژ بکه و نزا و یارانه وه بکه تا کو خوی گوره نه وه تان له سه ر لابتات.

حوکمی نوژی (الآیات):

سوننهت وایه نه م نوژنه نه نجام بدرت به چوار (رکوع) و چوار (سجود) له هه موو رکاتیکدا دوو (رکوع) و دوو (سجود) ی تیدایه، (آیات) یش مه به ست له بوومه له رزه و لافاو گرکان و کاره سات و شتی له و جوړه.